

Heterdaadkracht in twee Haagse pilotgebieden (2013). Bram van Dijk, Jolien Terpstra en Paul Hulshof (DSP-groep, Amsterdam). Politiekunde 55

Uitgevoerd in:

Winkelgebied Leyweg (Bureau Zuiderpark) en Schilderswijk Oost (Bureau Hoefkade)

Samenvatting

De politie streeft naar meer heterdaadaanhoudingen met hulp van burgers (heterdaadkracht). Een goede voorbereiding blijkt het halve werk, zo leren de onderzochte projecten. Voor de Leyweg heeft de politie van meet af aan samenwerking met de gemeente gezocht, niet in de laatste plaats om er voor te zorgen dat winkeliers en vastgoedeigenaren in het gebied ook concrete toezeggingen deden over hun bijdrage aan het project. Pas toen dit na intensief overleg, waarin de politie afwisselend de rol van dominee en strenge schoolmeester vertolkte, was vastgelegd, heeft burgemeester Van Aartsen het officiële startsein gegeven.

In de Schilderswijk Oost daarentegen is een plan gemaakt waar andere organisaties weinig tot geen inbreng bij hebben gehad. Daarbij past de kanttekening dat een gezamenlijke aanpak van politie en gemeente ook veel lastiger te realiseren was. Mede door het predicaat 'krachtwijk' houden verschillende organisaties (politie, gemeente woningbouwvereniging, welzijnswerk) zich bezig met bewonersparticipatie. Elke organisatie met zijn eigen projecten, middelen en specifieke invalshoeken. Een gecoördineerd programma van samenhangende maatregelen zou ongetwijfeld efficiënter en effectiever zijn.

Een tweede belangrijke factor is dat in het geval van de Leyweg een wijkagent van start tot eind het project heeft geleid. In de Schilderswijk daarentegen leidde het vertrek van de aanvankelijke projectleider tot verwatering van het project.

Een derde factor betreft het omgaan met negatieve beeldvorming tussen ondernemers en politie. Winkeliers vinden vaak dat de politie niet snel genoeg ter plaatse is als een winkelier bijvoorbeeld een winkeldief heeft gepakt. Politie vindt juist dat winkeliers te veel besparen op het goed beveiligen van hun winkels. Voor zover er in het winkelgebied Leyweg sprake was van negatieve beeldvorming, is die echter goed overwonnen. Daarbij is van belang geweest dat de politie snel ter plaatse was wanneer dat voor winkeliers nodig was. In de Schilderswijk Oost is er voor wat betreft het doorbreken van negatieve beeldvorming nog veel werk aan de winkel. In de communicatie met bewoners zal meer aandacht moeten zijn voor de negatieve beeldvorming over de politie en de gebeurtenissen en incidenten die daaraan bijdragen.

De pilots hebben duidelijk gemaakt dat heterdaadkracht geen doel op zich is. De belangen van betrokkenen liggen niet primair bij het aanhouden van daders maar bij het vergroten van de veiligheid in het gebied. Aangezien het vangen van boeven tot de kerntaken van de politie behoort, is een heterdaadaanpak niet meer en niet minder dan een onderdeel van het reguliere politiewerk. De meerwaarde van het bij de politie veel gebruikte concept Heterdaadkracht ligt dan ook vooral in aandacht voor de rol die burgers kunnen hebben bij het op heterdaad aanhouden van daders. En daarmee dient zich een veel bredere uitdaging voor de Nationale Politie aan: hoe gaan we er voor zorgen dat oog hebben voor een goede relatie met burgers een centraal onderdeel vormt in het korpsbeleid en de wijze waarop politiemensen bij hun werk burgers tegemoet treden.